Lapsen osallisuuden tukeminen neuvolassa

Anna lapselle tunne, että hän on tärkeä asiakas ja tervetullut. Tervehdi lasta ensimmäiseksi. Pienenkin vauvan voi toivottaa nimeltä tervetulleeksi neuvolaan. Järjestä oma pieni tuoli lapselle vanhempien tuolien viereen. Kannusta monikkoperheitä varaamaan erilliset tarkastusajat lapsille.

Järjestä ympäristö lapsille mieluisaksi. Värikkäät työkengät, lapsille tuttu hahmo rintanapissa, lelut ja hauskat kuvat hoitovälineissä, hyllyillä ja seinillä kertovat lapselle, että tämä paikka on häntä varten. Katso tiloja myös lapsen korkeudelta!

Kehitä hassuttelun ja leikin taitojasi. Mittauksia ja tehtäviä voi rakentaa juonelliseksi leikiksi. Kysy kollegoilta heidän parhaita vinkkejään tai kootkaa niitä yhdessä kehittämispäivän ohjelmana.

Anna lapselle tietoa. Jo aivan pienelle vauvalle voi kertoa, mitä tapahtuu: nostan sinut nyt syliin, lasken sinut vaa'an päälle. Isommalle lapselle voi kertoa, mitä tänään neuvolassa tehdään. Kuvatuki tai vaikkapa nukella toimenpiteen näyttäminen on tässä avuksi.

Ole kiinnostunut lapsesta. Kysy häneltä hänen asioistaan ja käytä avoimia kysymyksiä, kuten "Millaista ruokaa teillä syödään kotona?" Kun lapsi kertoo kiinnostuksen kohteistaan, kirjaa ne kertomukseen – seuraavalla kerralla voit osoittaa muistavasi hänen tärkeät asiansa kysymällä, vieläkö hän pitää lohikäärmeistä. Mieti keinoja, joilla voit luoda yhteyden myös (suomea) puhumattomaan lapseen.

Anna tilaa ja ennakoi. Älä turhaan kiellä tutkimasta ja koskemasta. Koska vastaanotolla on yleensä niukalti aikaa ja myös aikuisen kanssa pitäisi keskustella, on hyvä miettiä etukäteen varasto lapselle kiinnostavia asioita kuten kurkistuskirjoja, palapelejä, palikkaleikkejä ja piirustusvälineitä. Tarjoa tehtävää ennakoivasti, jotta et joudu kieltämään tai torjumaan lapsen juttelualoitteita.

Jos rokotus jännittää, kysy lapselta mikä häntä auttaisi rokotuksen aikana. Kerro lapselle miksi ja miten rokotus annetaan ja missä kohdassa käyntiä se tehdään – tässä yhteydessä voi myös kysyä lohtutekijöistä. Rokotushetkellä voi auttaa, että aikuinen tulee antamaan rokotuksen lattialle lapsen luo tai jos lapsi saa pidellä lelua.

Tämä materiaali on luotu Laura Ortjun väitöskirjan "Lapsen osallisuus neuvolassa" (2025) pohjalta.

Euroopan unionin osarahoittama

Naisasialiitto Unioni